

На основу члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", бр. 89/05) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02), директор Управе за индиректно опорезивање доноси

У П У Т С Т В О

О ЦАРИНСКОМ ПОСТУПКУ У СЛОБОДНИМ ЗОНАМА

ГЛАВА I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Овим Упутством ближе се прописује поступање царинских органа код уноса и смјештаја у и изношења робе из слободне зоне, одобравање евиденције залиха, царински надзор, царински поступци над робом смјештеној у слободној зони, настанак царинског дуга и друга питања у вези са робом у слободној зони.

Члан 2. (Правни основ)

Поступање са робом при уносу и смјештају у и изношењу из слободне зоне, те док је роба смјештена у слободној зони, регулисано је:

- а) одредбама члана 159. до 173. Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 57/04, 51/06 и 93/08), (у даљем тексту: Закон),
- б) одредбама члана 402. до 416. Одлуке о provedбеним прописима Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63а/04, 60/06 и 57/08), (у даљем тексту: Одлука),
- ц) прописима о попуњавању царинске пријаве и
- д) одредбама овог Упутства.

Члан 3. (Оснивање слободне зоне)

Оснивање слободне зоне, управљање, те услови за обављање дјелатности у слободној зони и друга питања везана за рад слободне зоне регулисана су Законом о слободним зонама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 03/02 и 13/03).

Члан 4.

(Слободна зона са аспекта царинских прописа)

Према царинским прописима, слободна зона је дио царинског подручја Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) или објекти смјештени у том подручју и одвојени од осталог царинског подручја, а у којима се:

- а) за робу која није бх. роба (у даљем тексту: страна роба), са аспекта наплате увозних дажбина и примјене мјера трговинске политике (изузев ако се такве мјере односе на улазак робе у царинско подручје БиХ, нпр. увозна дозвола при уласку робе у царинско подручје), уз услов да роба није стављена у слободан промет или у неко друго царински одобрено поступање или употребу, сматра да није у царинском подручју, односно да није коришћена или трошена другачије од услова предвиђених у царинским прописима,
- б) бх. роба намијењена извозу, за коју постоји пропис који регулише посебне области (нпр. мјере пољопривредне политике за извоз одређене робе и друге извозне подстицајне мјере), самим тим што је смјештена у слободној зони, може да се квалификује за мјере које су обично везане за извоз робе.

Члан 5.

(Врста слободне зоне и царински надзор)

(1) Слободна зона може бити:

- а) слободна зона контролног типа I - зона у којој царинске контроле начелно почивају на постојању и надзору оградe, као и на надзору улаза и излаза,
- б) слободна зона контролног типа II - зона на коју се, без одступања од члана 402. до 406. и члана 415. Одлуке, примјењују одредбе прописане за поступак царинског складиштења. На слободну зону контролног типа II не примјењује се члан 164., 169., 172. и одредбе из члана 34. и 35. и 197. Закона које се односе на слободне зоне.

(2) Подручје слободне зоне контролног типа I и непосредан приступ тим просторима, укључујући и њихов улазни и излазни простор, под царинским су надзором, као и роба, превозна средства и лица која улазе у или напуштају то подручје. Подручје слободне зоне мора бити ограђено на начин који царинском органу омогућава провођење царинског надзора и спречава непрописно уношење у и изношење из слободне зоне било какве робе. Простор непосредно изван оградe мора омогућити адекватан царински надзор и том простору се може приступити уз сагласност надлежног надзорног царинског уреда.

(3) Улазни и излазни простор подручја слободне зоне контролног типа II не подлијеже царинском надзору.

(4) За провођење царинског надзора над слободном зоном и робом смјештеној у слободној зони, мјесно је надлежан царински уред на подручју на којем се налази слободна зона, а који је одређен као надзорни за односну слободну зону (у даљем тексту: надзорни царински орган).

ГЛАВА II. КОРИСНИК СЛОБОДНЕ ЗОНЕ, ОДОБРАВАЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ ЗАЛИХА У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ И ДРУГА ОДОБРЕЊА

Члан 6.

(Корисник слободне зоне)

(1) Корисник слободне зоне (у даљем тексту: корисник зоне) може бити оснивач зоне и друга домаћа и страна правна и физичка лица, а исти обављају привредну дјелатност у слободној зони на основу уговора о коришћењу слободне зоне, закљученог са оснивачем слободне зоне.

(2) Ако је корисник зоне страном лице, исто мора имати овлашћеног заступника, који ће, у своје име и за његов рачун, пред царинским органима, обављати царинске радње и поступке предвиђене царинским прописима у вези са робом која се смјешта у слободну зону.

(3) Оснивач слободне зоне дужан је обавијестити надзорни царински орган о сваком закљученом уговору о коришћењу слободне зоне, као и о сваком раскиду таквог уговора. Обавијест мора садржавати назив слободне зоне, број и датум закљученог уговора, те назив, идентификациони број и дјелатност корисника зоне.

(4) Оснивач слободне зоне дужан је водити евиденцију свих уговора о корисницима у слободној зони, која у сваком моменту, за потребе контроле, треба бити на располагању надзорном и другим контролним царинским органима.

Члан 7.

(Захтјев за одобравање
евиденције залиха у слободној зони)

(1) Корисник зоне, независно о типу слободне зоне, ради царинског надзора, мора на прописан начин водити евиденцију о уносу у и изношењу робе из слободне зоне, те о употреби и промјенама на роби.

(2) Корисник зоне контролног типа I дужан је, прије почетка обављања дјелатности у слободној зони, исходити одговарајуће одобрење за вођење евиденције. Захтјев за одобравање облика и садржаја вођења евиденције залиха робе у слободној зони, таксиран прописаном административном таксом за захтјев и за издавање одобрења, у два примјерка, подноси се Одсјеку за царине при регионалном центру мјесно надлежном према мјесту гдје се налази слободна зона.

(3) Захтјев из става (2) овог члана треба садржавати сљедеће податке:

- а) детаљан опис дјелатности које корисник намјерава обављати у слободној зони, која информација се сматра као обавијест из члана 166. став 1. Закона,
- б) предложени начин вођења евиденције сходно члану 408. Одлуке, односно члану 16. овог Упутства,
- ц) податке о врсти и царинском статусу робе (бх. роба или страна роба) која ће бити предмет наведених дјелатности,
- д) када је могуће, податке о царинском поступку према којем се требају обављати наведене дјелатности,
- е) те све друге податке који су потребни царинским органима да би осигурали правилну примјену прописа, а прије свега да омогућавају провођење царинског надзора над пословањем корисника у слободној зони.

Уз захтјев се прилаже уговор о коришћењу слободне зоне закључен са оснивачем зоне, у два примјерка, у оригиналу или овјереној копији.

(4) Обрасци захтјева за одобравање облика и садржаја вођења евиденције залиха у слободној зони дати су у прилозима овог Упутства и то:

- а) у Прилогу 1. - образац захтјева за одобравање облика и садржаја вођења евиденције залиха стране робе,
- б) у Прилогу 2. - образац захтјева за одобравање облика и садржаја вођења евиденције залиха бх. робе.

(5) Корисник зоне контролног типа II подлијеже одобравању облика и садржаја евиденције залиха робе према члану 102. Закона.

Члан 8.

(Одобравање евиденције залиха у слободној зони)

(1) Надлежни царински орган из члана 7. став (2) овог Упутства, по пријему захтјева корисника зоне контролног типа I за одобравање облика и садржаја вођења евиденције залиха робе у слободној зони, исти доставља надзорном царинском органу на претходну провјеру и мишљење у вези предложеног начина вођења евиденције.

(2) Ако надзорни царински орган, у претходној провјери, утврди да предложени облик и начин вођења евиденције од стране корисника зоне, омогућава провођење царинског надзора над уносом у и изношењем робе из слободне зоне и пословањем корисника у зони, тј. да удовољава захтјевима из члана 408. Одлуке, односно из члана 16. овог Упутства, о томе у писаном облику доставља мишљење надлежном царинском органу из члана 7. став (2) овог Упутства, који орган, након тога, сходно члану 406. Одлуке, доноси рјешење којим одобрава облик и садржај евиденције залиха у слободној зони.

(3) Огледни примјер рјешења из става (2) овог члана дат је у прилозима овог Упутства и то:

- а) у Прилогу 3. - за одобравање облика и садржаја евиденције за страну робу,
- б) у Прилогу 4. - за одобравање облика и садржаја евиденције за бх. робу.

(4) Саставни дио рјешења којим се одобрава облик и садржај евиденције залиха робе у слободној зони је изглед и садржај евиденције залиха у слободној зони коју је одобрио надзорни царински орган.

(5) Ако је корисник зоне страном лице, у рјешењу којим се одобрава облик и садржај евиденције о роби у слободној зони, обавезно се наводе и подаци о његовом овлашћеном заступнику и врсти заступања.

Члан 9.

(Измјене или допуне у вођењу евиденције залиха у слободној зони)

(1) Ако надзорни царински орган у обављању царинског надзора, утврди да одобрени начин вођења евиденције не омогућава или више не омогућава ефикасно провођење мјера царинског надзора над пословањем корисника у слободној зони, од корисника слободне зоне ће, писменим поднеском, затражити да у року одређеном му према околностима случаја, предложи одговарајуће измјене или допуне у начину вођења евиденције. Након тога, достављене измјене и допуне евиденције залиха робе надзорни царински орган доставља царинском органу из члана 7. став (2) овог Упутства на даљи поступак ради одговарајуће измјене или допуне рјешења о одобравању облика и садржаја евиденције залиха у слободној зони.

(2) Ако корисник зоне у одређеном року не предложи одговарајуће измјене или допуне у начину вођења евиденције залиха робе или ако надзорни царински орган у више пута утврди веће неправилности у начину вођења евиденције, односно ако утврди мањак или нестанак робе који се не може оправдати на прихватљив начин, царинском органу из члана 7. став (2) овог Упутства поднијеће приједлог за укидање рјешења о одобравању облика и садржаја евиденције залиха у слободној зони у складу са чланом 9. Закона.

(3) У случају укидања рјешења о одобравању облика и садржаја евиденције залиха робе у слободној зони, корисник зоне не може више обављати дјелатности на које се односи укинута одобрена евиденција. Постојеће залихе робе се третирају као да је роба унесена или поновно унесена у царинско подручје БиХ и истој корисник зоне мора одредити царински одобрено поступање или употребу у року одређеном у рјешењу којим се укида одобрена евиденција.

(4) Поступак за измјену, допуну или укидање рјешења о одобравању облика и садржаја евиденције залиха робе у слободној зони може покренути и корисник зоне. По службеној дужности, тај поступак, осим надзорног царинског органа, може покренути и други контролни царински орган.

(5) Уколико Сектор за порезе Управе за индиректно опорезивање, у контроли из његове надлежности, нађе код корисника зоне неправилности које се односе на повреду правила везаних за царинске поступке, о томе ће обавијестити Одсјек за контролу у Сектору за царине, како би тај Одсјек, ради регулисања настале ситуације, могао предузети одговарајуће радње.

Члан 10.

(Грађење у слободној зони)

(1) Захтјев за издавање одобрења за грађење у слободној зони или када се врши адаптација објекта у слободној зони, сходно члану 404. Одлуке, подноси се у писаном облику царинском органу из члана 7. став (2) овог Упутства.

(2) Захтјев из става (1) овог члана мора да садржи активности за које ће се изграђени, односно адаптирани објекат користити, као и све информације потребне за издавање одобрења.

(3) Одобрење по захтјеву из става (1) овог члана се издаје само у случају када није угрожена примјена царинских прописа.

ГЛАВА III. УНОС И СМЈЕШТАЈ РОБЕ У СЛОБОДНУ ЗОНУ

Члан 11.

(Унос, смјештај и царински надзор над робом)

(1) У слободну зону може се унијети и смјештати страна роба и бх. роба.

(2) Ако се у слободну зону смјешта роба која по својој природи представља опасност или може штетити другој роби или која из других разлога захтијева посебно поступање, надзорни царински орган може захтијевати њен смјештај у просторије које су специјално опремљене за њено прихватање.

(3) Царински надзор над робом која се уноси у и износи из слободне зоне врши се на основу података о кориснику зоне, врсти и количини робе и броју колета.

(4) Сва роба која улази у слободну зону мора се пријавити надзорном царинском органу, који провјерава поднесене исправе и превозно средство, те на основу података из става (3) овог члана задужује унос робе у слободну зону, односно раздужује износ робе из зоне кроз евиденције у контролницима које води надзорни царински орган. Надзорни царински орган може, према његовој процјени и анализи ризика, да изврши и преглед робе.

(5) У складу са чланом 164. став 2. Закона, роба која се уноси у слободну зону обавезно се показује надзорном царинском органу и пролази кроз прописане радње и поступке када:

- а) је била стављена у царински поступак који се раздужује приликом њеног уласка у слободну зону, осим када се по одредбама којима је тај поступак прописан, показивање робе не захтијева,
- б) је смјештена у слободну зону на основу рјешења за одобравање поврата или одустајања од наплате увозних дажбина,
- ц) се бх. роба квалификује за мјере из члана 159. тачка б) Закона, односно из члана 4. тачка б) овог Упутства.

Члан 12.

(Документа потребна за унос и смјештај стране робе у слободну зону)

(1) Страна роба се уноси и смјешта у слободну зону контролног типа I на основу:

- а) провозне царинске пријаве (ТР пријава), када се роба од улазног граничног царинског уреда, по провозном поступку, директно упућује у слободну зону, те у случају када се у слободну зону смјешта страна роба која је била у привременом смјештају на другом дијелу царинског подручја БиХ; или на основу ТИР карнета када се роба превози уз примјену те исправе; или АТА карнета када се исти примјењује као исправа у поступку провоза,
- б) прописане царинске пријаве, када се у слободну зону (ради њеног накнадног поновног извоза или извоза) уноси и смјешта роба након неког од царинских поступака с економским учинком који је започео изван слободне зоне (нпр. поступак унутрашње обраде, привременог увоза). При томе, у царинску пријаву и у евиденцију залиха робе обавезно морају бити унијете и одговарајуће ознаке из члана 16. став (1) тачка г) овог Упутства (зависно од ситуације), ради праћења кретања робе и евентуалне наплате индиректних пореза (у даљем тексту: царински дуг), односно ради примјене члана 125. Закона (веза члан 30. овог Упутства),
- ц) провозне исправе, у случајевима када слободна зона непосредно граничи са државном границом, ако је роба директно унесена у слободну зону поморским, ријечним или ваздушним путем, те друмским путем без проласка кроз друге дијелове царинског подручја БиХ у случају када је слободна зона смјештена на копненој граници БиХ и друге земље. Превозне исправе могу бити било које исправе које се односе на превоз, као што су товарни листови, манифести, пописи бродских терета и друго (зависно до врсте транспорта робе), ако садрже све потребне податке за идентификацију робе.

(2) Поднесена исправа којом се страна роба уноси и смјешта у слободну зону евидентира се у Контролник за страну робу која се уноси у слободну зону - К1 (у даљем тексту: контролник К1) којег ручно води надзорни царински орган, док не буде успостављено електронско вођење контролника. Изглед и садржај контролника К1 дат је у Прилогу 5. овог Упутства. Овјеру уноса стране робе у слободну зону поступајући царински службеник врши на поднесној исправу, која овјера треба да садржи: ознаку "К1", затим редни број и датум под којим је у контролнику заведена исправа, службену шифру и потпис царинског службеника и отисак службеног печата.

(3) За смјештај робе у слободну зону контролног типа II, подноси се царинска пријава ИМ 7 за поступак царинског складиштења, уз документацију прописану чланом 125. став 2. Одлуке, при чему се примјењују одредбе прописане за поступак царинског складиштења.

Члан 13.

(Унос и смјештај бх. робе у слободну зону)

- (1) Бх. роба се уноси и смјешта у слободну зону контролног типа I на основу:
- а) у случају бх. робе која се уноси у слободну зону ради коришћења у производњи или ради потрошње у зони:
 - 1) фактуре, када се у слободну зону смјешта бх. роба коју корисник зоне купује на осталом дијелу царинског подручја БиХ од друге особе, која мора садржавати податке о порезу на додату вриједност,
 - 2) отпремнице, када корисник зоне смјешта у слободну зону властиту робу са осталог дијела царинског подручја БиХ,
 - б) издатнице, у случају уноса бх. робе која је намијењена само складиштењу у слободној зони (не поступку царинског складиштења), у којој издатници требају бити унијети подаци о броју и датуму рјешења из става (3) овог члана,
 - ц) извозне царинске пријаве, када се бх. роба смјештајем у слободну зону квалификује за мјере из члана 159. тачка б) Закона, односно из члана 4. тачка б) овог Упутства.

(2) Роба из става (1) тачка б) овог члана може се складиштити у слободној зони само ако се тиме не отежава царински надзор над пословањем у слободној зони и ако је то одобрено рјешењем из члана 8. овог Упутства.

(3) Исправе из става (1) тачка а) и б) овог члана подnose се у два примјерка, а исте надзорни царински уред заводи у Контролник за бх. робу која се уноси у слободну зону - К2 (у даљем тексту: контролник К2), којег ручно води док не буде успостављено електронско вођење контролника. Изглед и садржај контролника К2 дат је у Прилогу 6. овог Упутства. Овјеру уноса бх. робе у слободну зону поступајући царински службеник врши на поднесној исправи (на оба примјерка), након чега један примјерак односно исправе задржава у службеној евиденцији, а други враћа њеном подносиоцу. Наведена овјера треба да садржи: ознаку "К2", редни број и датум под којим је у контролнику заведена исправа, службену шифру и потпис царинског службеника и отисак службеног печата.

(4) У контролник К2 уносе се и подаци о извозној царинској пријави из става (1) тачка ц) овог члана.

Члан 14.

(Потврда о уносу робе у слободну зону)

Ако се на основу уноса робе у слободну зону може захтијевати поврат плаћених увозних дажбина или одустајање од наплате неплаћених увозних дажбина, или ако се на основу уноса у слободну зону бх. робе из члана 13. став 1. тачка ц) овог Упутства могу захтијевати погодности које се везују за ту робу, надзорни царински орган ће, на захтјев корисника зоне, потврдити унос робе (што није потврда иступа робе из царинског подручја БиХ), забиљешком на полеђини царинске пријаве темељем које се роба смјешта у слободну зону (нпр. "Унос у слободну зону", број и датум из контролника, службена шифра и потпис царинског службеника и овјера службеним печатом).

Члан 15.

(Потврда о царинском статусу робе)

(1) На захтјев корисника зоне, када се роба уноси или враћа у други дио царинског подручја БиХ, надзорни царински орган, на захтјев корисника зоне, потврдиће царински статус робе смјештене у слободној зони као бх. робе или као стране робе, издавањем Увјерења о царинском статусу на обрасцу и уз примјену одредаба из Прилога 51 Одлуке.

(2) Корисник зоне потврђује бх. статус робе путем Увјерења о царинском статусу када се страна роба пријави за стављање у слободан промет у складу са чланом 167. став 1. тачка (а) Закона, као и када је у слободан промет у зони стављена роба након поступка унутрашње обраде или поступка прераде под царинском контролом.

(3) Када се Увјерењем о царинском статусу или неким другим документом не доказује статус робе као бх. робе или стране робе, сходно члану 172. став 2. Закона, роба се сматра:

- а) робом из БиХ с циљем плаћања извозних дажбина, примјене извозних дозвола и других мјера извозне трговинске политике,
- б) страном робом у свим другим случајевима.

ГЛАВА IV. ПОСТУПАЊЕ СА РОБОМ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ

Члан 16.

(Евиденција залиха у слободној зони)

(1) Корисник зоне контролног типа I, у складу са чланом 169. Закона, дужан је водити евиденцију залиха о роби у слободној зони која му је одобрена у складу са чланом 8. овог Упутства. Евиденција залиха, сходно члану 408. Одлуке, мора садржавати најмање сљедеће:

- а) све податке о: ознакама, идентификационим бројевима, броју и врсти паковања са расположивим подацима, количини робе, уобичајени трговачки опис робе, као и идентификацијске ознаке контејнера када је то потребно,
- б) податке који омогућавају свакодневно надзирање робе у слободној зони, нарочито њена локација, царински одобрено поступање или употреба која јој је одређена након смјештаја у слободну зону или њен поновни улазак у други дио царинског подручја,
- ц) податке из превозне исправе коришћене приликом уноса и изношења робе,
- д) податке о царинском статусу робе (да ли је страна или бх. роба) и када је то потребно, податке о Увјерењу о царинском статусу робе или другом доказу о царинском статусу робе,
- е) податке о уобичајеним облицима руковања с робом,
- ф) датум уписа уноса у, односно изношења робе из слободне зоне,
- г) посебне ознаке за случај да је роба претходно била предметом обављања производних радњи у оквиру поступка унутрашње обраде или је била у поступку привременог увоза, ако се уносом робе у слободну зону завршава односни поступак, и то:

- 1) код унутрашње обраде по систему обуставе плаћања, сходно члану 346. Одлуке, за добивене производе или робу у непромијењеном стању уписује се ознака "УО/О роба", а уколико роба подлијеже и примјени посебних мјера трговинске политике, поред ове ознаке уноси се и забиљешка: "Трговинске мјере",
- 2) код унутрашње обраде по систему поврата дажбина, сходно члану 347. Одлуке, за добијене производе ставља се ознака: "УО/Проба",
- 3) за привремени увоз, сходно члану 380. Одлуке, ставља се ознака "ТА роба",

х) податке који се односе на робу која пуштањем у слободан промет или стављањем у поступак привременог увоза не би подлијегала плаћању увозних дажбина, нити трговинским мјерама, а чија употреба или одредиште се морају провјеравати, и) податке о надзорном царинском органу.

(2) Надзорни царински орган може одустати од тражења неких података наведених у ставу (1) овог члана када то не утиче на надзор или контролу над слободном зоном.

(3) Надзорни царински орган може, за вођење евиденције у слободној зони контролног типа I и типа II, као евиденцију прихватити и евиденцију из књиговодства корисника зоне, ако таква евиденција садржи све неопходне податке који у сваком тренутку омогућавају јасан увид у стварно стање робе.

(4) Када се евиденција мора водити за потребе царинског поступка, подаци који се у тој евиденцији налазе не морају се уносити у евиденцију из става (1) овога члана.

(5) Уколико је ради специфичности царинских поступака који ће се обављати у слободној зони потребно унијети више података у евиденцију, корисник је дужан исту допунити.

(6) Евиденција коју води корисник зоне контролног типа II мора минимално садржавати податке из члана 314. и 325. Одлуке, а иста у сваком тренутку треба омогућавати јасан увид у стварно стање робе.

(7) Корисник зоне на једнак начин мора водити и евиденцију о домаћој роби из члана 13. став (1) тачка б) овог Упутства.

Члан 17.

(Неслагање стварног стања са стањем у евиденцији)

(1) Ако корисник зоне утврди да се стварно стање залиха робе и стање у евиденцији залиха не слажу, о томе мора одмах обавијестити надзорни царински орган. Ако надзорни царински орган утврди да је при томе настао царински дуг, дужан је предузети све потребне радње ради обрачуна и наплате истог.

(2) Корисник зоне који престаје са пословањем у слободној зони или обављањем поједине дјелатности у слободној зони, мора одмах обавијестити надзорни царински орган и поднијети му коначне податке о евиденцији залиха робе ради провјере, те утврђивања царински одобреног поступања или употребе за преостале залихе робе.

(3) Корисник зоне мора предузети потребне мјере да лица која је запослио за обављање дјелатности у слободној зони поштују провођење мјера царинског надзора и провјере.

Члан 18.

(Поступање са робом у слободној зони)

- (1) Страна роба смјештена у слободној зони, док се налази у слободној зони, може да:
- а) буде стављена у слободан промет према условима прописаним за тај поступак и у складу са чланом 171. Закона,
 - б) буде подвргнута уобичајеним облицима руковања из члана 106. Закона без одобрења,
 - ц) буде стављена у поступак унутрашње обраде према условима прописаним за тај поступак,

- д) буде стављена у поступак обраде под царинском контролом према условима прописаним за тај поступак,
- е) буде стављена у поступак привременог увоза према условима прописаним за тај поступак,
- ф) буде уступљена царинским органима у корист државе БиХ у складу са чланом 174. Закона,
- г) буде уништена, под условом да се надзорном царинском органу доставе сви тражени подаци.

(2) Свако поступање са робом у слободној зони, корисник зоне мора, без одлагања, унијети у одобрену евиденцију залиха из које мора бити препознатљив поступак у вези са робом.

(3) Надзорни царински орган обавља царински надзор и контролу у зони и у одобреној евиденцији, сходно његовој анализи и процјени ризика, односно када год обављање тих радњи сматра потребним.

Члан 19.

(Стављање робе у слободан промет)

(1) Ако се страна роба смјештена у слободну зону ставља у слободан промет, корисник зоне подноси царинску пријаву за стављање робе у слободан промет, уз примјену мјера трговинске политике, завршавање других радњи предвиђених у вези са робом и наплату царинског дуга којем подлијеже, када, у складу са чланом 76. Закона, страна роба стиче статус бх. робе.

(2) Ако корисник зоне који је лице из БиХ страну робу коју је смјестио у слободној зони, било да се ради о роби коју је тај корисник зоне купио од иностраног продавца прије њеног смјештаја у слободну зону или о роби коју је купио у зони од страног лица као корисника зоне, намјерава продати лицу из БиХ тој продаји, претходно, мора услиједити стављање робе у слободан промет од стране тог корисника зоне на основу прописане царинске пријаве.

Члан 20.

(Поступак унутрашње обраде у слободној зони)

(1) Корисник зоне који намјерава да обавља унутрашњу обраду у слободној зони по систему обуставе плаћања (или организује извођење унутрашње обраде), мора претходно, прије отпочињања производних радњи, од надлежног царинског органа исходити одобрење за унутрашњу обраду.

(2) Поступак унутрашње обраде у слободној зони у свему се једнако одвија као да се проводи у другом дијелу царинског подручја БиХ, уз изузетак наведен у члану 27. овог Упутства.

(3) Ако ће корисник зоне дио производних радњи у оквиру поступка унутрашње обраде обављати унутар слободне зоне, а дио у другом дијелу царинског подручја БиХ или у другој слободној зони, у том случају поднесени захтјев и издато одобрење за унутрашњу обраду требају се односити на цјелокупан поступак унутрашње обраде и садржавати све производне радње потребне за израду компензирајућих производа у свакој зони и на другом дијелу царинског подручја, као и податке о оператерима који ће изводити поједине фазе поступка. У таквом случају, одобрењем за унутрашњу обраду треба бити одређена обавеза корисника зоне, као носиоца тог одобрења, да води евиденцију о кретању те робе, што укључује и евидентирање преноса робе између оператера у оквиру једног одобрења, на начин који омогућава надзор и праћење привременог изношења из и враћања робе у слободну зону.

Привремено изношење робе из слободне зоне и њено враћање у слободну зону, корисник зоне мора пријавити надзорном царинском органу, подношењем документа на темељу којег се те радње одвијају.

Привремено изношење робе из слободне зоне може се одвијати на темељу неког комерцијалног документа (нпр. издатница, отпремница), а њено враћање у слободну зону на основу фактуре или друге комерцијалне исправе испостављене од произвођача - оператера за услуге које су обавили над робом у другом дијелу царинског подручја БиХ или другој слободној зони.

Сваки документ који прати робу приликом њеног привременог изношења из слободне зоне, треба да садржи и: број и датум одобрења за унутрашњу обраду, те број/годину под којим је односна роба приликом њеног уношења и смјештаја у слободну зону заведена у контролник К1 (нпр. К1/35/10.03.2010).

Сваки документ који прати робу приликом њеног враћања у слободну зону након привременог изношења, треба да садржи и: број и датум одобрења за унутрашњу обраду, број и датум документа на темељу којег је односна роба привремено изнијета из слободне зоне и број/годину под којим је тај документ (тј. односна роба) заведен у контролник К3 (нпр. К3/25/20.05.2010).

(4) У случају привременог изношења робе из слободне зоне ради других разлога (нп. ради демонстрације, изложбе и слично) и њеног враћања може се користи неки комерцијални документ или Лист с подацима ИНФ 8 на обрасцу из Прилога 47. Одлуке, при чему се одговарајуће примјењује четврти и пети подстав става (3) овог члана.

(5) У случају из става (3) и (4) овог члана, надзорни царински орган води Контролник за страну робу која се привремено износи из и враћа у слободну зону - К3 (у даљем тексту: Контролник К3). Огледни примјер изгледа и садржаја Контролника К3 дат је у Прилогу 7. овог Упутства. Овјеру привременог изношења из и враћања робе у слободну зону поступајући царински службеник врши на поднесеном документу (у два примјерка), након чега један примјерак истог задржава у службеној евиденцији, а други враћа његовом подносиоцу. Наведена овјера треба да садржи: ознаку "К3", затим редни број/годину под којим је у контролнику К3 заведена роба на коју се односи документ, датум привременог изношења из, односно враћања у слободну зону (зависно од ситуације), службену шифру и потпис царинског службеника и отисак службеног печата.

(6) Корисник зоне обавезан је водити евиденцију о поступку унутрашње обраде у складу са правилима тог поступка. Када се роба која је већ у слободној зони, за коју се води евиденција залиха из члана 16. овог Упутства, ставља у поступак унутрашње обраде, евиденција залиха ће се сматрати одговарајућом и за поступак унутрашње обраде ако садржи све податке потребне за поступак унутрашње обраде у слободној зони и омогућава провођење царинског надзора над тим цјелокупним поступком.

(7) Ако се роба из поступка унутрашње обраде у слободној зони, поновно не извезе из царинског подручја БиХ, него се стави у слободан промет било у слободној зони или у други дио царинског подручја БиХ, примјењују се прописи који се односе на унутрашњу обраду, укључујући и члан 19. и 30. овог Упутства.

Члан 21.

(Остали царински поступци у слободној зони)

(1) Корисник зоне који намјерава да обавља поступак обраде под царинском контролом у зони, мора претходно (прије отпочињања производних радњи) од надлежног царинског органа

исходити одобрење за поступак обраде под царинском контролом. Поступак обраде под царинском контролом у слободној зони у свему се једнако одвија као да се проводи у другом дијелу царинског подручја БиХ, уз изузетак наведен у члану 27. овог Упутства.

(2) Поступак привременог увоза у слободној зони, било уз потпуно или дјелимично ослобађање од плаћања увозних дажбина, у свему се једнако одвија као да се проводи у другом дијелу царинског подручја БиХ, уз изузетак наведен у члану 27. овог Упутства.

Члан 22.

(Уобичајени облици руковања робом
без одобрења царинског органа)

(1) У складу са чланом 167. став 1. тачка (б) Закона, страна роба која је смјештена у слободној зони, може без одобрења надлежног царинског органа, проћи уобичајне облике руковања из члана 106. став 1. Закона, односно из Прилога 48 Одлуке, који су неопходни за очување робе, побољшање њеног изгледа или тржишног квалитета или да се припреми за дистрибуцију или препродају.

Члан 23.

(Уобичајени облици руковања
робом по одобрењу царинског органа)

(1) Вршење уобичајених облика руковања робом смјештеној у слободној зони, без обзира на тип зоне, може, по захтјеву корисника зоне, бити унапријед одобрено у складу са чланом 171. став 2. Закона, при чему се, у погледу одобравања, могу разликовати сљедеће ситуације:

- а) по захтјеву корисника зоне, такво одобрење може бити садржано у самом одобрењу за одобравање облика и садржаја евиденције залиха стране робе (за слободну зону типа I), односно у одобрењу за вођење евиденције у слободној зони контролног типа II, у ком случају корисник зоне, треба прије вршења одобреног уобичајеног облика руковања о томе писмено обавијестити надзорни царински орган, или
- б) корисник зоне може надзорном царинском органу поднијети захтјев у писаном облику за свако поједино намјеровано вршење уобичајених облика руковања.

Обавијест или захтјев корисника зоне за вршење уобичајених облика руковања робом у слободној зони мора садржавати најмање податке о: кориснику зоне, називу и мјесту слободне зоне, исправи темељем које је односна роба смјештена у слободну зону, врсти (опис), количини и царинској вриједности робе која се подвргава уобичајеним облицима руковања, уобичајеном облику руковања који ће се вршити над робом, датуму или периоду вршења.

(2) Лист с подацима ИНФ8 може се издати када су елементи који се могу узети у обзир за утврђивање царинског дуга они који се могу примијенити прије него што роба прође одобрене уобичајене облике руковања, тј. у случајевима када се, на захтјев корисника зоне (декларанта), примјењује члан 171. став 2. Закона. У том случају, за робу која је у вријеме смјештаја у слободну зону прошла неки од уобичајених облика руковања одобрених у складу са чланом 171. став 2. Закона, односно ставом (1) овог члана, надзорни царински орган ће, на захтјев корисника зоне издати Лист са подацима ИНФ8 у складу са чланом 320. и Прилогом 47 Одлуке, када корисник зоне такву робу пријављује за стављање у слободан промет или друго царински одобрено поступање или употребу које може довести до настанка царинског дуга. У том случају, надзорни царински орган ће испунити поља 11, 12 и 13, потврдити поље 15 Листа с подацима ИНФ8 и оригинал тог листа вратити кориснику зоне.

(3) Свако вршење уобичајених облика руковања из става (1) овог члана, као и царинска вриједност робе прије тог поступања ако је издат Лист с подацима ИНФ8, се евидентира у евиденцији залиха.

Члан 24.

(Уступање и уништење робе
смјештене у слободну зону)

Код уступања царинским органима у корист државе БиХ и уништења стране робе која је смјештена у слободну зону, примјењују се правила као када се наведена царински одобрена поступања или употреба проводе у другом дијелу царинског подручја БиХ.

ГЛАВА V. ИЗНОШЕЊЕ РОБЕ ИЗ СЛОБОДНЕ ЗОНЕ

Члан 25.

(Изношење робе из слободне зоне)

(1) Податке о роби коју износи из слободне зоне корисник зоне дужан је унијети у одобрену евиденцију, а надзорни царински орган у одговарајући контролник.

(2) У складу са чланом 170. Закона, без одступања од посебних прописа усвојених према царинским прописима којима се регулишу посебне области, роба која напушта слободну зону може да буде:

- а) извезена или поново извезена из царинског подручја БиХ, или
- б) унесена у други дио царинског подручја БиХ.

(3) Одредбе Трећег дијела Закона (члан 34. до 54.), са изузетком члана од 45. до 50., који се односе на бх. робу, примјењују се и на страну робу унесу из слободне зоне у друге дијелове царинског подручја БиХ, изузев у случају робе која напушта слободну зону морским или ваздушним путем без стављања у поступак провоза или неки други царински поступак.

(4) Ако се роба износи из слободне зоне ради извоза или поновног извоза, подноси се:

- а) извозна царинска пријава (ЕХ 1), када се извози бх. роба из слободне зоне, или постојећа извозна царинска пријава из члана 13. став (1) тачка (ц) овог Упутства за бх. робу из те одредбе,
- б) извозна царинска пријава ЕХ3, ако се поновно извози роба којом се раздужује одговарајући царински поступаци са економским учинком обављен у слободној зони,
- ц) извозна царинска пријава ЕХ 3, када се поновно извози или извози роба која је била стављена у одговарајући царински поступак с економским учинком који је обављен у другом дијелу царинског подручја БиХ, а која је након тог поступка, ради њеног накнадног поновног извоза или извоза, била смјештена у слободној зони,
- д) провозна (ТР) царинска пријава за отпрему из царинског подручја БиХ стране робе која је била смјештена у слободној зони и прије отпреме није била стављена у неки од царинских поступака.

У случајевима из тачке ц) овог става (када је роба која је у питању била у поступку унутрашње обраде или привременог увоза), код попуњавања поља 37 царинске пријаве за поновни извоз или извоз треба узети у обзир и правила из Прилога 20. Одлуке

(примјер за поље 37. Увозни/извозни поступци), што је поближе прописано и прописима о тим поступцима.

(5) Страна роба која је унесена из слободне зоне у други дио царинског подручја БиХ може се, уз подношење прописане царинске пријаве:

- а) пустити у слободан промет,
- б) пустити у слободан промет након поступка спољне обраде у случајевима када су компензирајући производи добивени у поступку спољне обраде (или роба у непромијењеном стању), након поновног увоза, а прије њиховог стављања у слободан промет у року за раздуживање спољне обраде били смјештени у слободну зону, при чему се требају узети и правила из Прилога 20 Одлуке - примјер за поље 37. Увозни/извозни поступци, што је поближе прописано прописима о поступку спољне обраде,
- ц) ставити у поступак унутрашње обраде,
- д) ставити у поступак прераде под царинском контролом,
- е) ставити у поступак привременог увоза,
- ф) ставити у поступак царинског складиштења,
- г) поновно извести,
- х) ставити у поступак провоза,
- и) уступити царинским органима у корист државе БиХ,
- ј) уништити под царинским надзором.

(6) Ако се из слободне зоне износи бх. роба из члана 13. став (1) тачка а) и б) овог Упутства која је била смјештена у слободну зону, подноси се фактура или отпремница или издатница (зависно од ситуације) и иста се евидентира као поврат бх. робе.

(7) Ако се из слободне зоне у други дио царинског подручја износи бх. роба из члана 13. став (1) тачка ц) која је била намијењена извозу (дакле таква роба се не извезе), у том случају треба поништити извозну царинску пријаву и све финансијске и друге погодности које је корисник слободне зоне добио смјештајем те робе у слободну зону.

Члан 26.

(Изношење робе из слободне зоне ради упућивања у другу зону или другу унутрашњу царинску испоставу)

Страна роба смјештена у слободну зону може се:

- а) упутити у другу слободну зону, у ком случају се роба упућује и смјешта у другу слободну зону провозном пријавом, а прималац робе дужан је пријем робе унијети у евиденцију залиха, која му је одобрена у складу са чланом 8. овог Упутства, или
- б) упутити, по провозној царинској пријави, надлежној унутрашњој царинској испостави ради провођења одговарајућег царинског поступка у који се роба намјерава ставити. У унутрашњој царинској испостави којој је роба упућена подноси се царинска пријава за захтијевани царински поступак сходно члану 25. овог упутства, уз примјену прописа за односни поступак. Ако је царинска испостава смјештена непосредно уз зону (обзиром да нема кретања робе од једног до другог мјеста унутар царинског подручја БиХ) не подноси се провозна пријава, него пријава за захтијевани царински поступак.

Члан 27.

(Гаранција за обезбјеђивање
наплате царинског дуга)

За страну робу смјештену у слободну зону контролног типа I, као и за страну робу која је у тој зони подвргнута поступку унутрашње обраде, привременог увоза или поступку обраде под царинском контролом, обзиром да је наведена зона под царинским надзором, не полаже се гаранција за обезбјеђење наплате царинског дуга, осим у случају из члана 20. став (3) и став (4) овог Упутства. У случају из члана 20. став (3) овог Упутства гаранција се полаже за цјелокупан посао унутрашње обраде по датом одобрењу.

**ГЛАВА VI. ЦАРИНСКИ ДУГ У ВЕЗИ
СА РОБОМ У СЛОБОДНОЈ ЗОНИ****Члан 28.**

(Царински дуг који настаје прихватањем
царинске пријаве за пуштање у слободна промет)

За страну робу која подлијеже плаћању увозних дажбина, а која се, у складу са чланом 167. Закона, након смјештаја у слободној зони, ставља у слободан промет или у поступак привременог увоза са дјелимичним ослобађањем од плаћања увозних дажбина, било у слободној зони или у другом дијелу царинског подручја БиХ, настаје царински дуг и за исту треба поднијети царинску пријаву за односни поступак, уз примјену прописа и правила важећих за тај поступак. Убичајено је у слободан промет у зони стављати робу којом ће се обављати производне радње у зони, робу за грађење или адаптацију објеката у слободној зони, те робу која ће се другачије трошити у слободној зони.

Члан 29.

(Царински дуг који настаје
незаконитим располагањем робе у зони)

(1) За страну робу која подлијеже плаћању увозних дажбина, приликом њене потрошње или употребе у слободној зони под другим условима од оних који су прописани важећим прописима, настаје царински дуг сходно члану 197. Закона.

(2) Ако страна роба нестане у слободној зони који нестанак корисник зоне не може оправдати на прихватљив начин, сматра се да је та роба била потрошена или коришћена противно прописаним условима, те за исту, сходно члану 197. Закона, настаје царински дуг.

Члан 30.

(Царински дуг који настаје стављањем у слободан промет
робе из поступка унутрашње обраде и привременог увоза)

(1) Ако се страна роба из члана 12. став (1) тачка б) овог Упутства, која је претходно била у поступку унутрашње обраде или у поступку привременог увоза, након њеног уноса (смјештаја) у слободну зону, ставља у слободан промет било у слободној зони или у другом дијелу царинског подручја БиХ, и у таквом случају роба подлијеже наплати царинског дуга и компензаторне камате, како је то предвиђено за припадајући поступак, јер та роба уносом у слободну зону није извезена, нити је поступак завршен. Уносом наведене робе у слободну зону поступак се завршава само у вези са придржавањем одобреног рока раздуживања поступка у

који је роба била стављена прије уноса у слободну зону, а поступак ће бити завршен када роба напусти царинско подручје БиХ.

(2) У складу са чланом 125. Закона:

- а) ако се ставља у слободан промет (било у слободној зони или у другом дијелу царинског подручја БиХ) роба из става (1) овог члана која је била у поступку унутрашње обраде по систему обуставе плаћања, иста ће подлијегати наплати царинског дуга и компензаторе камате како је то предвиђено за припадајући поступак,
- б) ако се роба из става (1) овог члана која је била у поступку унутрашње обраде по систему поврата дажбина, након њеног уноса у слободну зону не извезе, него остане (користи се) у БиХ (било у слободној зони или у другом дијелу царинског подручја БиХ), у том случају плаћени царински дуг неће се вратити, а ако је поврат извршен, мора се наплатити у износу поврата.

Члан 31.

(Уобичајени облици руковања и трошкови складиштења код утврђивања царинског дуга)

(1) Ако је страна роба из слободне зоне за коју је настао царински дуг била предмет уобичајених облика руковања, корисник зоне (декларант) може, у складу са чланом 171. став 2. Закона, захтијевати утврђивање висине царинског дуга на основу врсте робе, царинске вриједности и количине као да није била предмет уобичајених облика руковања (веза члан 23. овог Упутства). Члан 171. став 2. Закона се не може примјенити у случају из члана 167. став 1. тачка (б) Закона, односно из члана 22. овог Упутства, тј. када је роба прошла уобичајене облике у слободној зони без одобрења надлежног царинског органа.

(2) Ако се царинска вриједност робе из става (1) овог члана заснива на стварно плаћеној или плативој цијени у коју су урачунати трошкови складиштења и одржавања робе док лежи у слободној зони, такви трошкови се, сходно члану 171. став 1. Закона, не урачунавају у царинску вриједност те робе, ако се у фактури искажу одвојено.

ГЛАВА VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

(Саставни дио Упутства)

Саставни дио овог Упутства чине:

- а) Прилог 1. из члана 7. став (4) тачка а) овог Упутства - образац захтјева за одобравање облика и садржаја вођење евиденције за страну робу у слободној зони,
- б) Прилог 2. из члана 7. став (4) тачка б) овог Упутства - образац захтјева за одобравање облика и садржаја вођење евиденције за бх. робу у слободној зони,
- ц) Прилог 3. из члана 8. став (3) тачка а) овог Упутства - огледни примјер рјешења за одобравање облика и садржаја вођење евиденције за страну робу у слободној зони,
- д) Прилог 4. из члана 8. став (3) тачка б) овог Упутства - огледни примјер рјешења за одобравање облика и садржаја вођење евиденције за бх. робу у слободној зони,
- е) Прилог 5. из члана 12. став (2) овог Упутства - изглед и садржај Контролника за страну робу која се уноси у слободну зону - K1,
- ф) Прилог 6. из члана 13. став (3) овог Упутства - изглед и садржај Контролника за бх. робу која се уноси у слободну зону - K2,

г) Прилог 7. из члана 20. став (5) овог Упутства - изглед и садржај Контролника за страну робу која се привремено износи из и враћа у слободну зону - КЗ.

Члан 33.
(Ступање на снагу)

Ово Упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број: 01-02-2-2500/09
Датум, 23.10.2009. године

ДИРЕКТОР
Кемал Чаушевић